

Om tværfagligt samarbejde om praksisfaglige forløb

10/11 2025

Projekt Campus i Region Midtjylland

Jonas Sprogøe

Bedre Praksis

Formål

- ✓ At øge bevidstheden om muligheder og barrierer i et tværinstitutionelt / tværfagligt undervisningsforløb, rammer mål indhold organisering og læringsafsæt, gennem fælles drøftelser af og refleksion over hvad vi forstår vi ved praksislæring og praksisfaglighed

Ølkassen, jeg taler fra

- Cand. mag. i voksenpædagogik og ph.d. i organisatoriske læreprocesser
- Selvstændig konsulent og freelance forsker
- Ekstern lektor ved Institut for Uddannelse og Pædagogik ved Aarhus Universitet (Master i voksnes læring og kompetenceudvikling)
- Udvalgte samarbejder:
 - Udviklingsprocesser på 20+ FGU-skoler landet over
 - Samarbejde med CRAFT-nation og Herningsholm om uddannelsesudvikling
 - Udvikling af samarbejdskultur, Høng Gymnasium
 - Medlem af advisory board for CEVEU – Center for viden om Erhvervsuddannelser
 - Medlem af advisory board for GEJST – et projekt om håndværkspædagogik på Hotel og Restaurantskolen.
 - Medlem af STUK-følgegruppe om udvikling af en FGU-læreruddannelse.
- Udvalgte udgivelser:
 - Dahlberg, C. & Sprogøe, J. (2023) Projektarbejde som løftestang for udvikling af professionsidentitet? *Kognition & Pædagogik*, nr. 129
 - Sprogøe, J. (red.) (2023) *Kognition og pædagogik*. TEMA: Praksislæring, 33.årgang, nr.127, 2023, Dansk Psykologisk Forlag
 - Sprogøe, J. m.fl. (2023) Værkstedspædagogik – produktion og læring i et 'larmende' miljø, *Kognition & Pædagogik*, nr. 127
 - Sprogøe, J. & Sunesen, M. (2021) *Kort & godt om: Kompetenceudvikling*, Dansk Psykologisk Forlag
 - Sprogøe, J. & Thrane, I.M. (2020) Professionel vejleder-elevrelation i sundhedsfaglige erhvervsuddannelser, *Kognition & Pædagogik*, nr. 116
- Se mere på www.bedrepraksis.dk

Program (ca. tider)

11.00: Sandwich og "ease in"

11.30: Velkomst og programstart, herunder introduktion til dagens processer

11.50: Inspirationsoplæg om dilemmaer og udfordringer ved tværfagligt samarbejde – erfaringer fra FGU-sektoren (INPUT)

12.30: Pause

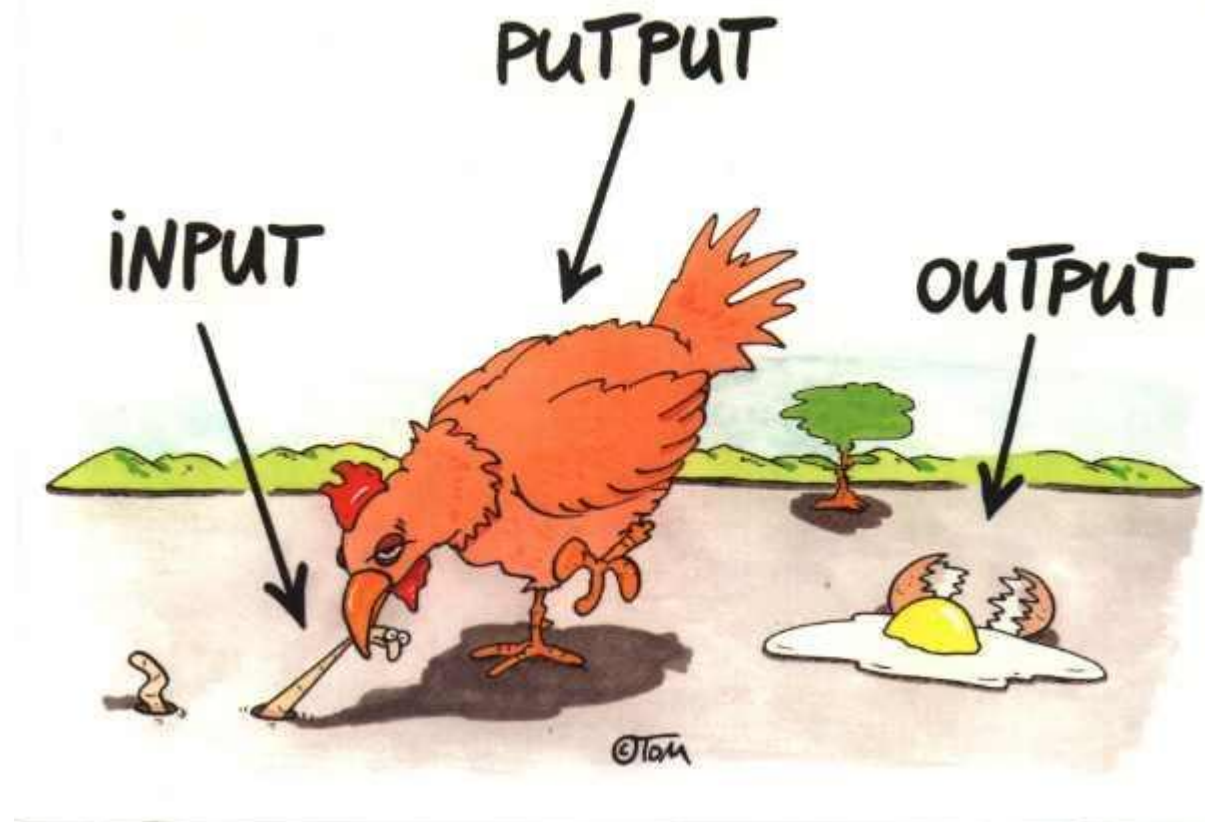
12.45: Erfaringsudveksling og drøftelser af centrale begreber (PUTPUT)

14.00: Pause

14.15: Udvikling af fælles 'samarbejdstjekliste' til at understøtte det tværfaglige samarbejde om praksisfaglige forløb. (OUTPUT)

14.50: Opsamling og næste skridt

15.00: Tak for i dag.

Dét, vi står med kl. 15.00

- En (mere?) fælles forståelse af praksisfaglighed
- En "samarbejdstjekliste", der understøtter det fremadrettede tværinstitutionelle og tværfaglige samarbejde omkring praksisfaglige forløb

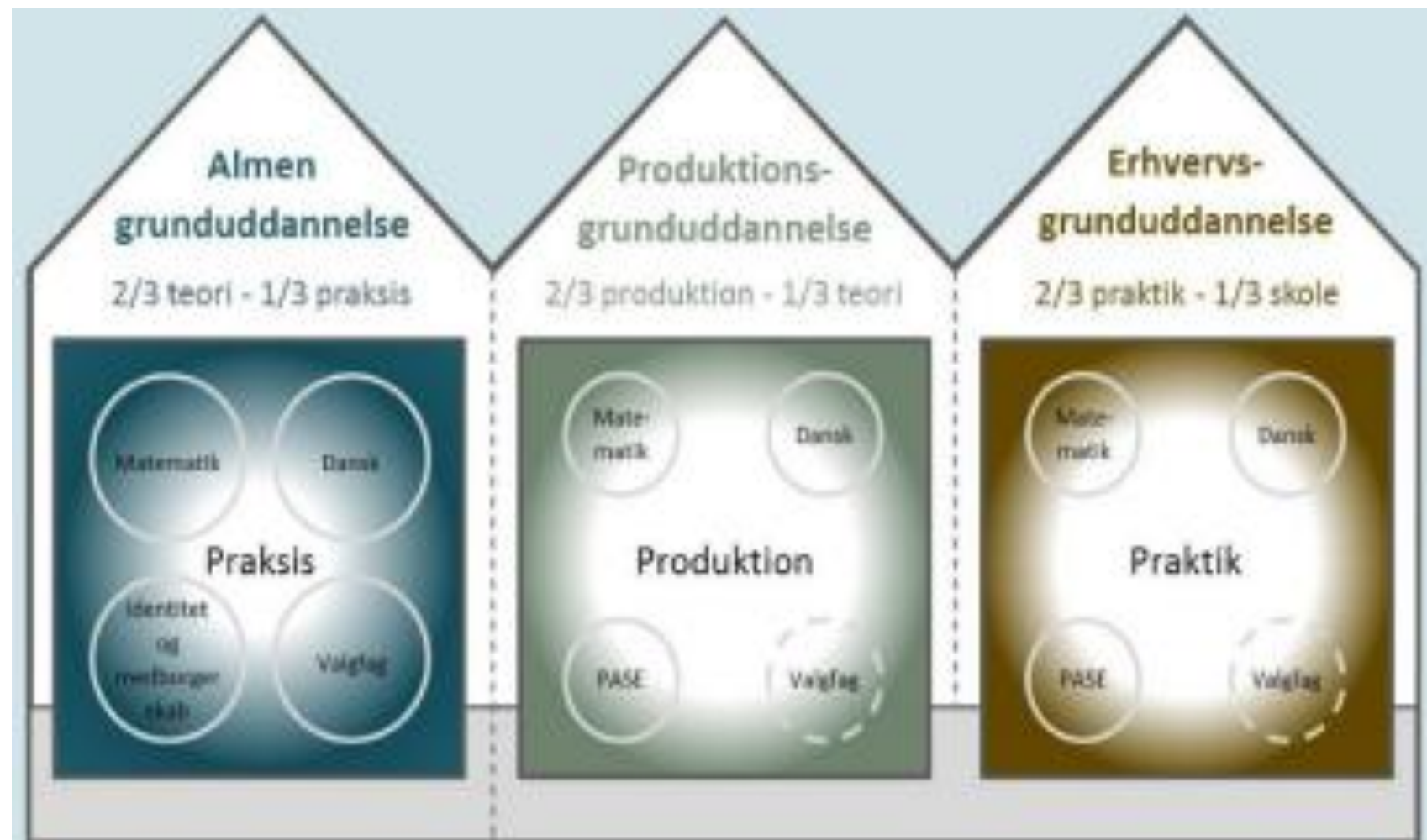
Dilemmaer og udfordringer ved tværfagligt samarbejde

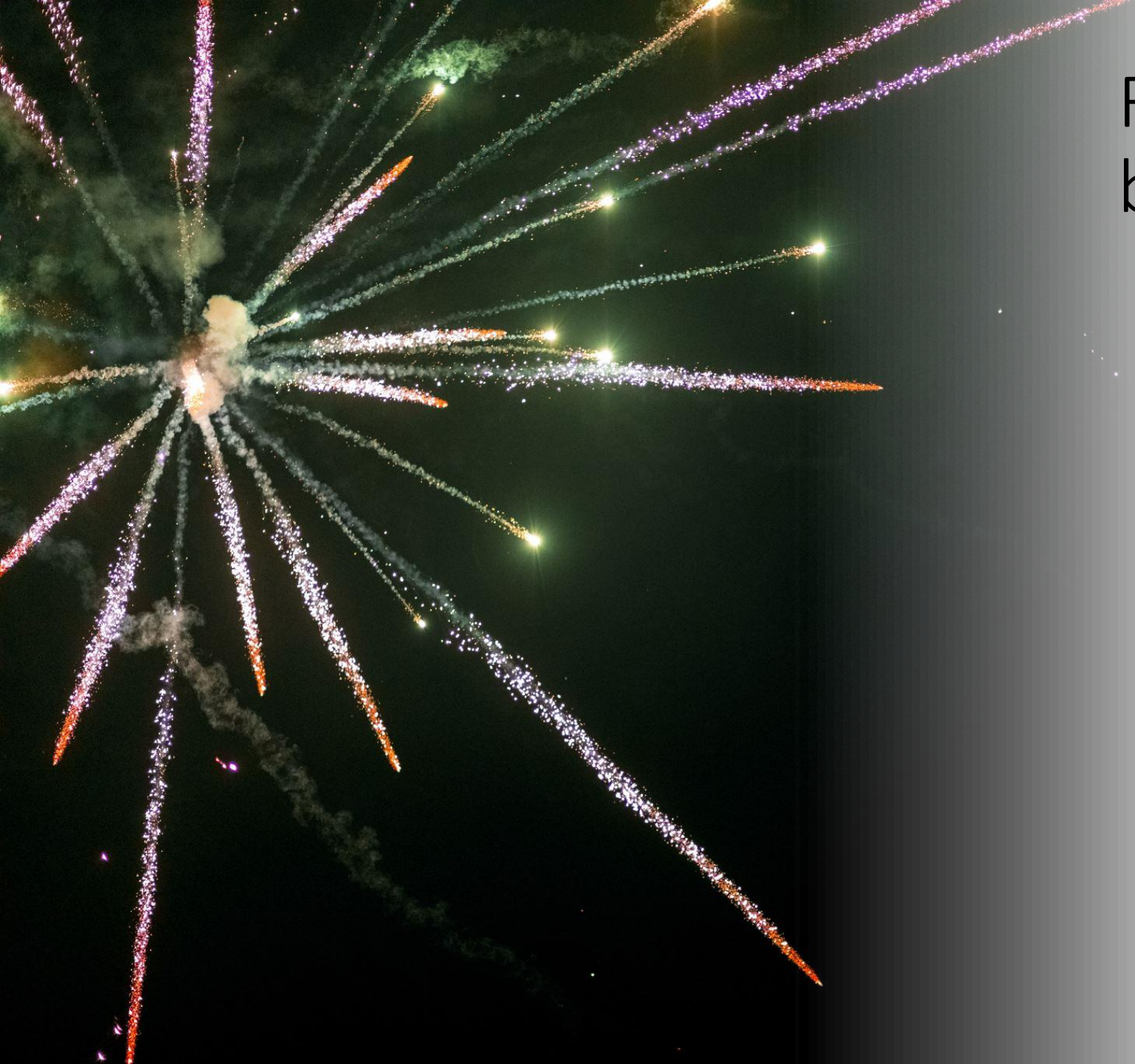
Erfaringer fra FGU

Kort om FGU'en

- Uddannelsen startede i august 2019
- Sammenlægning af seks forskellige uddannelser/kommunale tilbud, herunder produktionsskolerne og dele af VUC
- Skal være en "hovedvej til de ca. 50.000 unge, som står uden for arbejde eller uddannelse"
- Skal ifg. Aftaleteksten "levere markant anderledes undervisning", have fokus på helhedsorientering, være praksisbaseret mv.
- Tre spor
 - AGU
 - PGU
 - EGU

FGU-dilemma - begrebsforståelser

Praksis
Praksisrettet
Produktion
Helhedsorienteret
Anvendelsesorienteret
Praksisbaseret
Praktisk arbejde
Praktiske færdigheder
Produktion/praksis
I praksis (som i "i virkeligheden")
Praksisbegreb
Praksisfaglig
Praksisundervisning
Virksomhedspraktik
Praksisnært
Praksisfællesskaber
Praktiske opgaver
Praksisdimension

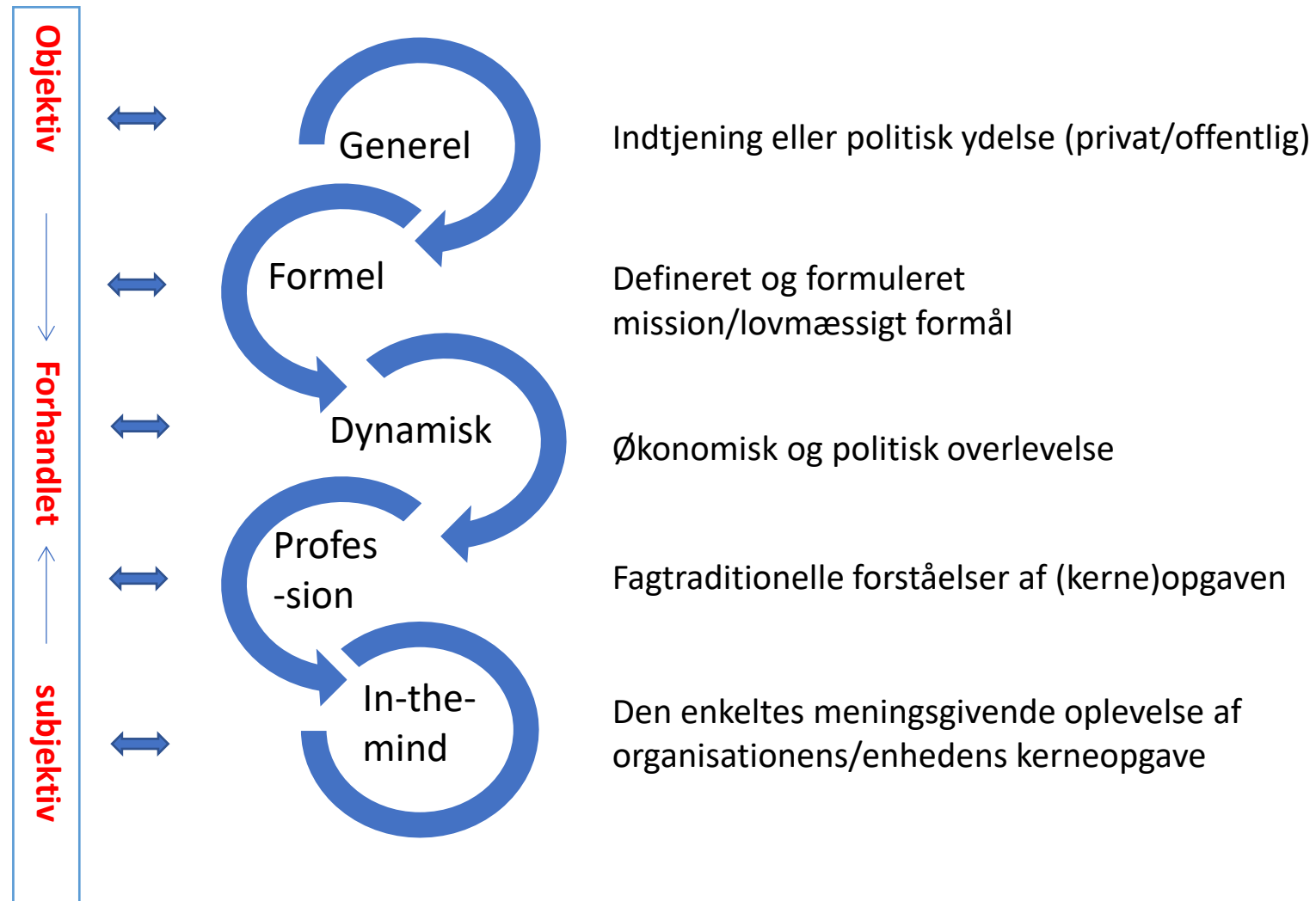
FGU-dilemma – forskellige fagligheder

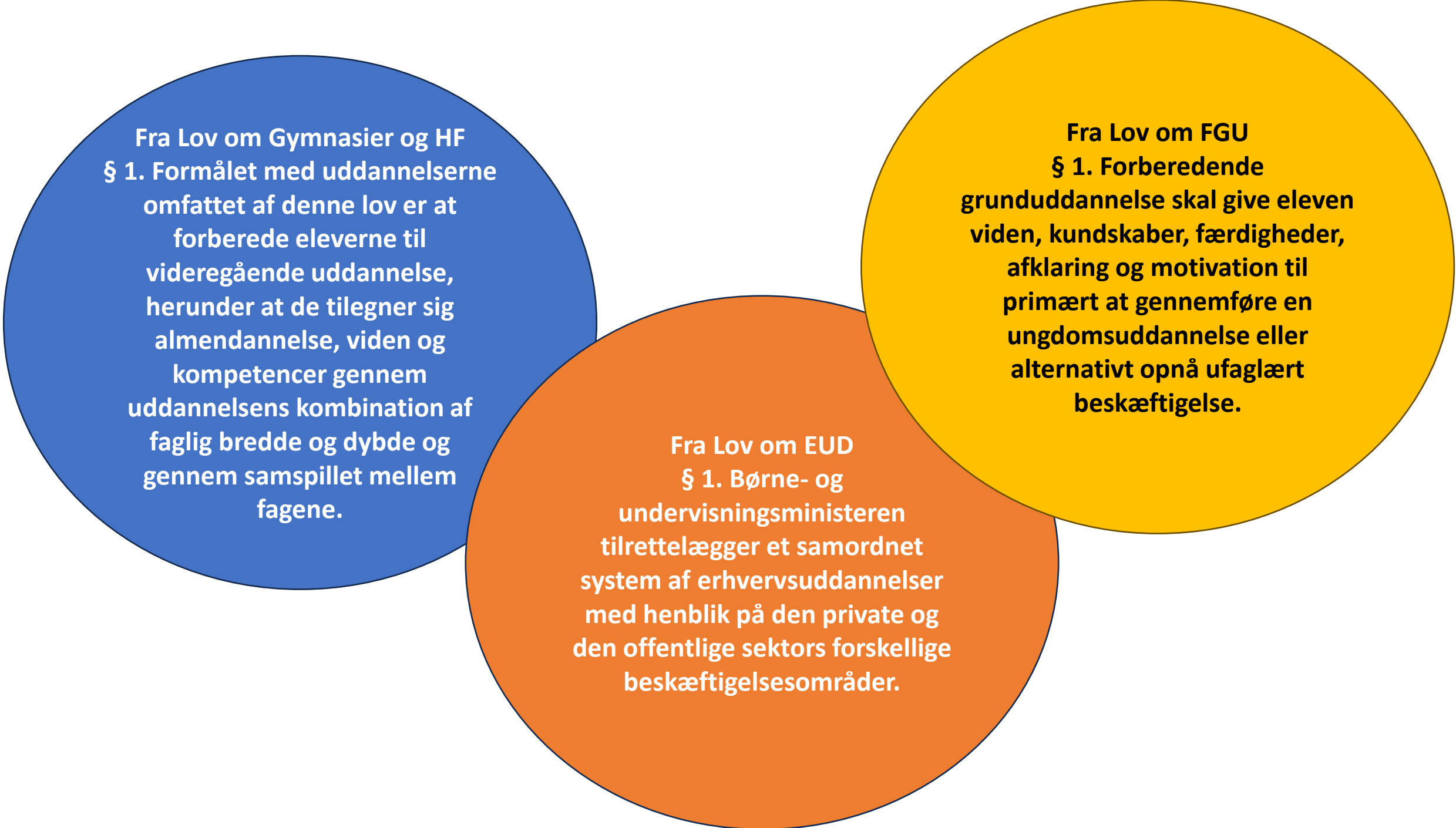

FGU-dilemma – uenighed om det essentielle

- "Hvis der bliver etableret en komplementær og indre relation mellem at gennemføre undervisning (K1), at opbygge undervisningsprogrammer (K2) og at levendegøre didaktisk teori (K3), udvikles skolen som professionel, pædagogisk organisation."
- Lærerne indgår i tværfagligt samarbejde ud fra eget fagligt perspektiv, motivation og formål.
- De fravælger forpligtende samarbejde omkring didaktisk og pædagogisk refleksion over hvad man er sammen om.
- Det tværfaglige samarbejde udfordrer faglighed og autenticitet, da det kræver nye og andre roller.
- Uklare arbejdsgange og uafstemte forventninger påvirker samarbejdet
- Samarbejdet er præget af uigennemskuelige og implicite interesser.

Enighed om (kerne)opgaven?

**Fra Lov om Gymnasier og HF
§ 1. Formålet med uddannelserne
omfattet af denne lov er at
forberede eleverne til
videregående uddannelse,
herunder at de tilegner sig
almendannelse, viden og
kompetencer gennem
uddannelsens kombination af
faglig bredde og dybde og
gennem samspillet mellem
fagene.**

**Fra Lov om EUD
§ 1. Børne- og
undervisningsministeren
tilrettelægger et samordnet
system af erhvervsuddannelser
med henblik på den private og
den offentlige sektors forskellige
beskæftigelsesområder.**

**Fra Lov om FGU
§ 1. Forberedende
grunduddannelse skal give eleven
viden, kundskaber, færdigheder,
afklaring og motivation til
primært at gennemføre en
ungdomsuddannelse eller
alternativt opnå ufaglært
beskæftigelse.**

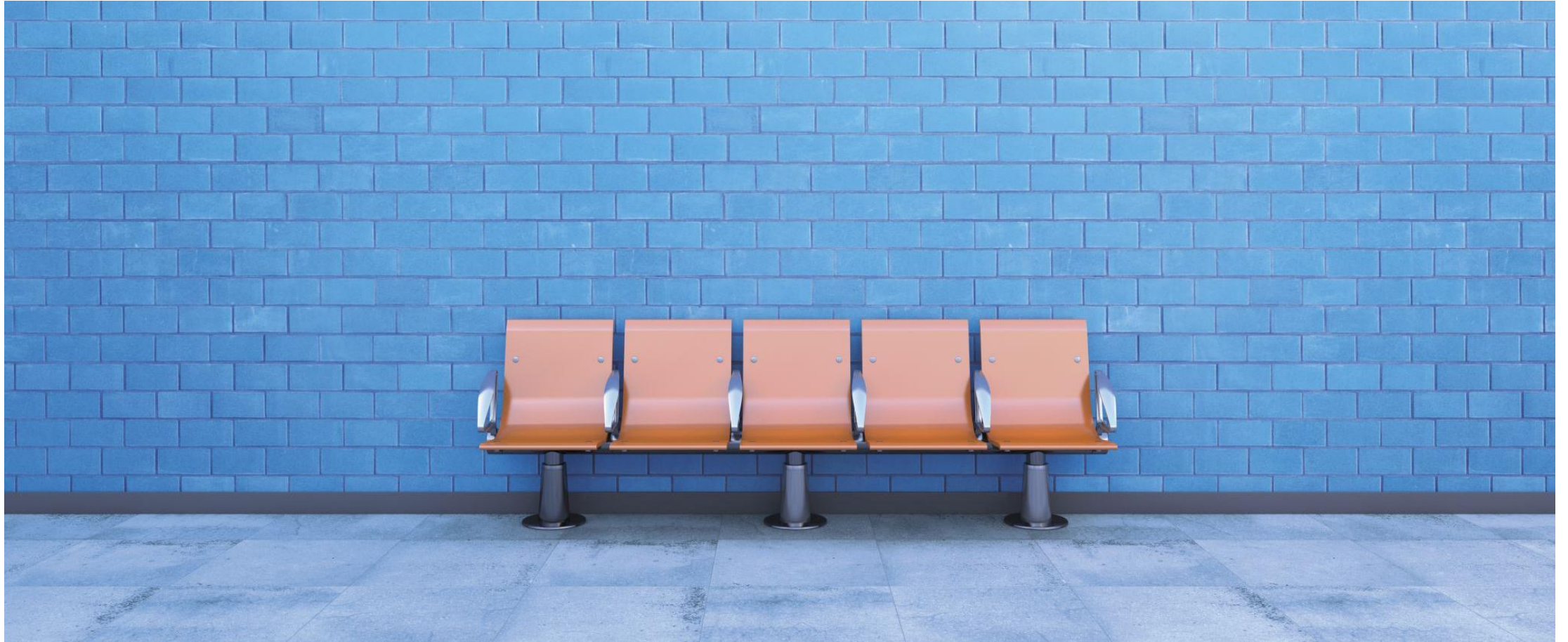
	Konkret	Abstrakt
Implicit, individuelt bundet	Det, jeg gør • praksis, konkrete handlinger	Det, jeg vil • idealer, intentioner
Ekspliciterbart, givet udefra	Det, jeg skal vide og kunne • viden om målgruppe, faglig viden, kvalifikationer	Det, jeg skal • lovgivning, formål, kerneopgave, arbejdsopgaver

Sum sammen

- Drøft hvilke dilemmaer ift. det tværfaglige samarbejde I umiddelbart kan få øje på?
- Skriv tre-fire spørgsmål, som det er vigtigt at I (samlet set) kan svare på ift. det videre (sam)arbejde.

Pause

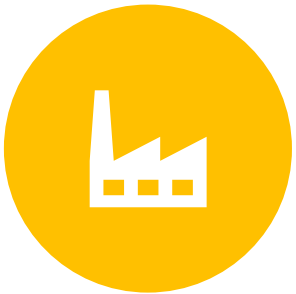
Gode argumenter for at tale om dét her praksis-noget....

Problembasering og anvendelsesorientering fremmer elevernes forståelse af teori → det erfaringspædagogiske argument

En kropslig og aktiv tilgang til undervisningen styrker elevernes læring → det kognitive argument

Fremstilling af produkter fremmer elevernes motivation for læring → det værkstedspædagogiske argument

Erfaring med forskellige måder at lære på styrker elevernes uddannelsesvalg → det uddannelsespolitiske argument

Praksisfaglighed – en ulv i fåreklæder?

- Dét, som eleven skal opnå?
- En egenskab ved undervisningen?
- Skolens status; et institutionelt begreb?
- En særfaglighed såsom matematik-faglighed eller dansk-faglighed?
- Et oppositionsbegreb?

Nøgleord

- Erfaringslæring
- Problemorienteret- og baseret læring
- Kreativitet
- Æstetiske læreprocesser og praktisk-musiske fag
- Teori-praksisrelationen
- Materialitet og læring

Gruppeproces

Skridt 1:

Udveksl ideer til og eksempler på praksisrettede/praksisfaglige forløb.

Skridt 2:

Forhold jer til hvordan de adresserer de forskellige aspekter i modellen om praksisfaglighed.

I er i gang med at forholde jer til følgende dilemmaer fra dilemmavæggen...

- Hvordan får forsøgene værdi for både lærere og elever?
- Hvordan sikrer vi relevant samarbejde til et bredt spektrum af niveauer (fag)?
- Dilemmaet kan være at fagene bliver for styrende.
- Dilemmaet om fælles forståelse af læring, elev, praksis!
- Strukturelle dilemmaer og barrierer? → har alle mulighed for deltagelse på lige fod?
- Faglige og professionelle dilemmaer og barrierer? → kan man se sig selv som fagprofessionel i samarbejdet?
- Organisatoriske dilemmaer og barrierer? → lovgivning, kultur, ledelsesopbakning, opfølgning etc?, fx videregående uddannelse, beskæftigelse, gennemføre uddannelse eller opnå ufaglært beskæftigelse...
- **Har I talt om hvad succeskriteriet er (og for hvem)?**

Pause

Samarbejdstjekliste

”Tværfagligt teamsamarbejde tematiseres ofte som et ideal for optimal videndeling. Det sker i vid udstrækning, uden at der stilles spørgsmål ved, hvordan de forskellige fagligheder positionerer sig i forhold til hinanden.”

Andersen, V., & Buch, A. (2014). Samarbejde og samarbejde—Teamarbejdets idealer og realiteter. *Tidsskrift for professionsstudier*, 19, 54–63.

Hvad kan vi gøre nu – med input, vores gode spørgsmål, ideer, erfaringer mv. in mente – **for at øge samarbejdspotentialet omkring de tværfaglige praksisforløb?**

Lav en "tjekliste" med afsæt i:

- Hvad kan DEN ENKELTE gøre?
- Hvad kan ORGANISATIONERNE gøre?
- Hvad kan PROJEKTET gøre?

→ For at øge samarbejdspotentialet omkring de tværfaglige praksisforløb?

Opsamling

Hvad tager vi med videre?

Hvordan kommer
eftermiddagens arbejde til at
kvalificere resten af projektet

Nu er kl. 15.00

- En (mere?) fælles forståelse af praksisfaglighed
- En "samarbejdstjekliste", der understøtter det tværinstitutionelle og tværfaglige samarbejde omkring praksisfaglige forløb

Tak for i dag!

Jonas Sprogøe, ph.d.
jonas@bedrepraksis.dk
www.bedrepraksis.dk

